

“Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması ilə Azərbaycan öz enerji resurslarını, enerji siyasətini dünyaya açıq elan etdi

Energetika naziri Pərviz Şahbazov keçirdiyi mətbuat konfransında bildirdi ki, son 25 ildə cari ilin 8 ayı da nəzərə alınmaqla orta hesabla 740 milyon ton neft hasil edilib, neft sənayesinə 101 milyard dollar investisiya qoyulub

Dünən Energetika naziri Pərviz Şahbazov Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra Katibliyində mətbuat konfransı keçirdi. Mətbuat konfransının “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasının 25 illiyinə təsadüf etdiyini bildiren P.Şahbazov bu münasibətlə təbriklərini çatdırdı, Azərbaycan neftçilərinə gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzuladı: “25 il əvvəl ümummilli lider Heydər Əliyevin qətiyyəti sayəsində “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması ilə Azərbaycan öz enerji resurslarını, enerji siyasətini dünyaya açıq elan etdi. Regional və qlobal enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması prosesində Azərbaycanın iştirakının təməli qoyuldu. Enerji mənbə və marşrutlarını şəxələndirən layihələr, üçtərəfli və nəhayət çoxtərəfli enerji əməkdaşlıq formatları öz başlanğıcını bu tarixdən götürdü. “Şahdəniz” üzrə sazişin imzalanmasına və Azərbaycanın qaz ölkəsi kimi inkişafına da yol açıldı. “Əsrin müqaviləsi” neft sənayesi tarixində Azərbaycanın 30 illik müddətə bağladığı ilk beynəlxalq müqavilə idi.

yü öhdəliyi tam yerinə yetirib.”

“Azərbaycanın qaz ölkəsi kimi inkişafı da enerji siyasətimizin prioritet istiqamətlərindəndir” söyləyən P.Şahbazov qeyd etdi ki, qaz sahəsinin son onilliklərdə aşağı karbonlu enerji növü olan təbii qazın ön plana çıxması mənbə və marşrutların diversifikasiyası və enerji təhlükəsizliyi kimi məsələlərin də əhəmiyyətini artırıb: “Bu baxımdan Azərbaycanın mövqeyini gücləndirən Cənub Qaz Dəhlizi qaz ölkəsi kimi inkişafa da imkanlar yaradır. Bu layihənin seqmentləri üzrə ümumi inkişaf göstəriciləri “Şahdəniz-2”-də 93 faiz, TANAP-da 99,9 faiz, TAP-da isə 90 faizə yaxındır. İndiyə kimi TANAP-la Türkiyəyə 2,5 milyard kubmetrdən çox qaz nəql olunub. Cənub Qaz Dəhlizi ilə bağlı görülmüş işlər artıq öz nəticələrini verir. Cari ilin 8 ayında ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 18,8 faiz çox, yəni 23,1 milyard kubmetr qaz hasil olunub. Xaricə qaz satışı 7,2 milyard kubmetr olub. Bu isə 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 26,3 faiz çox-

berliyi ilə elektroenergetika sektorunda da həyata keçirilən məqsədyönlü dövlət siyasəti nəticəsində ölkəmizin enerji təhlükəsizliyi tam təmin edilib: “Cari ilin 8 ayı ərzində elektrik enerjisinin istehsalı təxminən 15 milyard kilovatt-saatdan çox olub. Bərpa olunan enerji mənbələrindən istehsal olunan elektrik enerjisi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 41,3 faiz artıb. İxrac isə 29,1 faiz artaraq 913,3 milyon kilovatt-saat olub. İdaxil 102 milyon kilovatt-saat təşkil edib. Elektrik enerjisinin istehsalının ötən ilə nisbətən bu il 3,6 faiz çox, yəni 26,1 milyard kilovatt-saat, 2020-2021-ci illərdə isə müvafiq olaraq 8 faiz artacağı proqnozlaşdırılır. Eyni zamanda, ölkə Prezidentinin tapşırığı ilə ölkənin inkişafı, əhali artımı, sənayeleşmə prosesi nəzərə alınmaqla 2025-ci ildə elektrik enerjisinə tələbatın 25-28 milyard kilovatt-saat, elektrik enerjisinin ixrac imkanının isə 1,8 milyard kilovatt-saat həcmində olacağı proqnozlaşdırılıb. Bu tələbatı bu günlərdə istismara verilən qoyuluş gücü 400 MVt olan “Şimal-2” stansiyası, istilik və modul tipli elektrik stansiyalarının reabilitasiyası və Qobuda ümumi qoyuluş gücü 385 MVt olan modul elektrik stansiyasının 2020-2021-ci illər ərzində quraşdırılması hesabına qarşılamaq mümkün olacaq. Tələbatın qalan hissəsinin isə növbəti onillikdə yeni elektrik stansiyaları və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına ödənilməsi planlaşdırılır. İstilik və modul tipli elektrik stansiyalarının reabilitasiya tədbirləri nəticəsində ən azı 500 MVt gücün bərpası nəzərdə tutulur.”

dənin təşviq edilməsi, bu sahədə əlverişli investisiya mühitinin yaradılması və özəl sahibkarlıq fəaliyyətinin dəstəklənməsi tədbirlərinə dair təkliflər hazırlanıb. “Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında” Qanun layihəsi işlənilib. Qanun layihəsinə hazırda müvafiq

və institutların nümayəndələrindən ibarət ekspert qrupu yaradılıb. Eyni zamanda, layihənin hazırlanması bu sahədə yüksək təcrübəyə malik beynəlxalq məsləhətçi şirkət cəlb edilib. Bu prosesdə Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq edilir və layihənin hazırlanmasına yaxın vaxtlarda başlanacaq. Elektroenergetika sektorunda rəqabətə əsaslanan liberal bazar modelinə mərhələli keçidlə bağlı təkliflər hazırlanaraq ölkə Prezidentinə təqdim edilib. Hesab edirik ki, bu tədbirlər elektrik enerjisinin istehsalı, ötürülməsi, paylanması və təchizatı sahələrində təkmilləşdirilmiş institusional mühitin və mütərəqqi idarəetmə sistemlərinin tətbiqinə, özəl investisiyaların cəlb edilməsinə və səmərəliliyə əlverişli şərait yarada bilər. Mütərəqqi bazar prinsiplərini və beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla hazırlanmış “Elektroenergetika haqqında”, “Energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyici haqqında” Qanun layihələri razılaşdırma mərhələsindədir. Enerji səmərəliliyi ilə bağlı tədbirlər çərçivəsində hazırlanmış “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Qanun layihəsinə də baxılmaqdadır.”

Nazir qeyd etdi ki, ölkədə qaz və istilik təchizatı sistemlərinin səmərəliliyinin artırılması da qarşımızda duran əsas vəzifələrdəndir: “Hər iki sahədə islahatlarla bağlı təkliflər hazırlanıb. “Qaz təchizatı haqqında Qanun”un yeni layihəsinin hazırlanması üzrə də müvafiq işlər görülür. “Qazdan istifadə Qay-

Bu müqavilə ölkəmizin neft strategiyasının dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla reallaşdırılması nəticəsində daha 32 il müddətinə və mənfəətli şərtlərlə uzadıldı. “Azəri”, “Çıraq”, “Günəşli” yataqları işlənilməsinə 62 illik təminat almış, indiyədək ən azı 36 milyard dollar sərmayə qoyulmuş və daha 40 milyard dollar investisiyanın yatırılacağı, ölkəyə 143 milyard dollardan çox gəlir qazandırmış unikal layihələrdən biridir. “Azəri-Çıraq-Günəşli” istismara veriləndən indiyə kimi 492 milyon ton neft və 161 milyard kubmetr qaz hasil edilib.”

“Ümumiyyətlə, son 25 ildə cari ilin 8 ayı da nəzərə alınmaqla orta hesabla 740 milyon ton neft hasil edilib, neft sənayesinə 101 milyard dollar investisiya qoyulub” söyləyən P.Şahbazov qeyd etdi ki, neft-qaz sektorunun son 25 illik nailiyyətləri, ölkədən kənardakı enerji layihələrimiz, bütövlükdə sosial və iqtisadi inkişaf məhz “Əsrin müqaviləsi”nin töhfələridir.

P.Şahbazov Azərbaycanın energetika sektorundakı mövcud vəziyyət haqqında geniş məlumat verdi. Bildirdi ki, Energetika Nazirliyinin tərtib etdiyi 3 illik yanacaq-enerji balansının proqnoz göstəricilərinə görə, bu dövrdə ölkədə neft hasilatında sabitlik, qaz hasilatında isə artım gözlənilir: “Cari ilin 8 ayında ölkədə 25,1 milyon ton neft hasil edilib. İxracına nəql edilən neftin həcmi isə 20,9 milyon ton olub. Orta gündəlik neft hasilatı 769 min barrel təşkil edib. Bununla da ölkəmiz müvafiq dövr üzrə “OPEC plus” əməkdaşlığı çərçivəsində götürü-

dur.”

P.Şahbazov bildirdi ki, proqnozlara gəldikdə 2018-ci ilə nisbətən bu il ölkədə qaz hasilatında 19 faiz, yəni 5,8 milyard kubmetr, qazın ixracında isə 25 faiz artım gözlənilir: “Gələcək qaz hasilatının 40,2 milyard kubmetrə, 2021-ci ildə isə 45 milyard kubmetrə çatacağı proqnozlaşdırılır. Azərbaycanın qaz ixracatçısına və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin etibarlı təminatçısına çevrilməsində “Şahdəniz” qaz yatağı müstəsna rol oynayır. İstismara veriləndən indiyə kimi bu yataqdan 110,8 milyard kubmetr qaz, 26,8 milyon ton kondensat hasil edilib. 73,7 milyard kubmetr qaz isə ixracına nəql olunub. Yanvar-avqust aylarında hasil edilmiş qazın 10,9 milyard kubmetri, kondensatın isə 2,3 milyon tonu “Şahdəniz” yatağının payına düşür. “Şahdəniz” yatağında qaz hasilatının artması Türkiyəyə ixracla bağlı göstəricilərə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmiş, nəticədə ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən bu il bu ölkəyə 33,8 faiz çox, yəni 5,7 milyard kubmetr qaz satışı həyata keçirilib.”

O da bildirildi ki, qaz istehlakı 2018-ci ildə 12,6 milyard kubmetr olub: “Bu il və növbəti il ərzində qaz istehlakının 14 milyard kubmetrdən artıq olacağı gözlənilir. 2019-2023-cü illərdə “Abşeron” qaz-kondensat yatağı, “Şəfaq-Asiman”, “Babək” perspektiv strukturları, “Ümid” və “Qarabağ” yataqları üzrə görülməli tədbirlər ölkə iqtisadiyyatının gələcəkdə qazla fasiləsiz və keyfiyyətli təminatına imkan yaradır.”

P.Şahbazov vurğuladı ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rəh-

dövlət qurumlarında baxılır, razılaşdırıldıqdan sonra Nazirlər Kabinetinə təqdim ediləcək. Bərpa olunan enerji mənbələri üzrə yüksək potensiala malik ərazilərin seçilməsi, ekoloji qiymətləndirmə və həmin ərazilərdə enerji infrastrukturunun təmin edilməsi üzrə hazırlıq tədbirləri davam etdirilir. BP, “Total”, “Masdar”, “Akwa Power” və bir sıra digər tanınmış şirkətlərlə bu sahədə sıx əməkdaşlıq həyata keçirilir. Ümumilikdə, 9 şirkətlə əməkdaşlığa dair sənədlər imzalanıb. Avropa, Çin, Yaponiya, Türkiyə, Cənubi Koreya, ərəb ölkələrindən şirkətlər bizimlə əməkdaşlıq etməyə hazır oldu. Bu əməkdaşlığın ölkəmiz üçün faydalı olması üçün səy göstəririk. Bəzi şirkətlər ölkəmizdə bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində iri həcmli investisiya layihələri həyata keçirmək üçün təkliflərini təqdim ediblər. Bu təkliflər hazırda öyrənilir və ölkə üçün əlverişliliyi dəyərləndirilir. Əgər bərpa olunan enerji mənbələrindən il ərzində 1 milyard kilovatt-saat elektrik enerjisi istehsal edə bilsək, bu, ildə təxminən 245 milyon kubmetr təbii qaza qənaət edilməsinə imkan verəcək. Proqnozlarda bərpa olunan enerji mənbələrinin dünya üzrə elektrik enerjisi istehsalında payının 2050-ci ilə qədər 26 faizdən 85 faizə qədər çatacağını göstərir.”

P.Şahbazov vurğuladı ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin tapşırığı ilə “Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunun uzunmüddətli inkişaf Strategiyası” layihəsinin hazırlanması da tapşırılıb: “Bu məqsədlə dövlət qurumlarının

daları”na müvafiq dəyişikliklərin layihəsi” də hazırlanıb.”

P.Şahbazov aparılan islahatlar çərçivəsində dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Energetika Nazirliyinin tabeliyində yaradılmış Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin fəaliyyəti barədə də məlumat verdi: “Bununla enerji istehsalçıları ilə istehlakçıları arasında yeni münasibətlər sistemi formalaşdırılıb. Əvvəlki dövrlərlə müqayisədə elektrik enerjisi və qaz təchizatı üçün qurğuların istismara buraxılış aktının verilməsi prosesi sadələşdirilib. İcra müddəti azaldılıb, sənədlərin sayı 35-dən 8-ə endirilib. Elektrik və qaz təchizatına qoşulma ilə bağlı layihələr artıq 3 iş günündə razılaşdırılır. Müvafiq sahənin tənzimlənməsi və istehlakçıların mənafeyinin qorunması məqsədilə hazırda Agentlik tərəfindən 5 qayda layihəsi hazırlanır. Hesabat dövründə Agentliyə vətəndaşlardan enerji, qaz təchizatı və digər məsələlərə bağlı 2200-dən çox müraciət daxil olub.”

“Bütün bu tədbirlərin həyata keçirilməsində əsas məqamlardan biri də, təbii ki, vətəndaş məmnunluğunun əldə edilməsidir” söyləyən P.Şahbazov qeyd etdi ki, bu məqsədlə Energetika Nazirliyinin fəaliyyətində ilk dəfə olaraq cari ildə bölgələrdə mütəmadi qaydada vətəndaş qəbülləri həyata keçirilib.

Sonda Energetika naziri Pərviz Şahbazov media nümayəndələrini maraqlandıran sualları cavablandırdı.

Yeganə Əliyeva, Vüsal Cahanov (foto), “iki sahil”